

MİKROORGANİZMALARIN ÖLDÜRÜLMESİ

A) İSİSAL İŞLEMLERİN UYGULANMASI

Gıdaların muhafazasında uygulanacak ısısal işlemler, o gıdadaki hedef m.o'ya uygulanır.

Isısal işlem hedef m.o'yı öldürmeye karşı olduğundan bu işlem sırasında daha az dirençli olan diğer tüm m.o'lar da ölecektir.

pH: değeri 4.5 ve üzerindeki gıdalarda sporları ısıya dirençli olan *C. botulinum* hedef m.o seçilmelidir.

Ancak *C. botulinum* sentezlediği çok zararlı toksin nedeniyle / tehlikeli olması nedeniyle bu tür gıdaların sterilizasyon koşullarının saptanmasında *C. sporogenes* (pütrifaktif anaerob) ya da *B. stearothermophilus* kullanılır.

pH : değeri 4-4.0 arasındaki gıdalarda ise ; *Bacillus coagulans* (*B. thermoacidurans*) ya da *Clostridium pasteurianum* hedef m.o olarak seçilir.

Sütün ısısal işlem koşullarının saptanmasında ise: *Coxiella burnetti* hedef m.o olarak kullanılır.

Konserve gıda üretiminde; işlem sonrası bozulmaya neden olacak tüm m.o'ların öldürülmesi hedeflenirken (düşük asitli konservelelerde en az 10^{12} *C. botulinum* sporu öldürülmelidir.)

Pastörizasyonda;
gıdada bulunabilecek patojen m.o'ların öldürülmesi ya da bozulma sebebi m.o'ların sayılarının azalması hedeflenir.

Pastörizasyon:
Pastörizasyon genellikle m.o'ların çoğunu öldüren 100°C'nin altında uygulanan bir ısısal işlemdir.

Sterilizasyon: Sterilizasyon ise 100°C'nin üstündeki ısısal işlemdir.

Pastörizasyonda→ ●çoğu vejetatif hücre ölür,
●bazıları ısısal şoka uğrar,
●bakteri sporları ve termofiller de canlılıklarını korur.

Pastörizasyon İşleminin Uygulama Amaçları

- 1) Yüksek ısısal işlemlerde gıdanın kalitesinin bozulduğu ve soğukta muhafaza gibi ilave yöntemlerin kullanıldığı içme sütünde,
- 2) Gıdadaki patojen m.o'ların öldürülmesi hedeflendiğinde,
- 3) Küf, maya ve laktik asit bakterilerinin gelişimi ile bozulabilecek turşu, meyve suları, şarap, bira gibi yüksek asitli gıdalar ve fermente alkollü içkilerde,
- 4) Peynir üretiminde olduğu gibi fermente gıda üretiminde ortamdaki diğer m.o'ları öldürmek amacıyla sütün pastörizasyonu amacıyla kullanılır.

HTST (High Temperature Short Time) (↑)yüksek sıcaklık
=KZE (Kurzzeiterhitzung) —► (↓) az süre

LTLT (Low Temperature Low Time) —► (↓) düşük sıcaklık,
(↓) az süre

İçme sütleri HTST ile 71.7°C' de 15 saniye
LTLT ile 62.8 °C' de 30 dakika pastörize edilir.

UHT ultrapastörizasyondur. Bu yöntemde süt istenilen yüksek(↑) sıcaklığa kadar ısıtılır. Bu sıcaklıkta kısa süre tutulur, tekrar ters akımla soğutulur.

UHT ile süt ve ürünleri 138-150°C' de 1 kaç saniye ısısal işleme tutulur.

138 °C' de 2 saniye sonrasında;

Bacillus

Clostridium —► sporları canlılığını koruyabilir.

Ancak 149-150°C'de uygulanan UHT ile; ısıya en dirençli sporlar bile ölür.

Q humması etkeni *Coxiella burnetti*' nin ölmesi amaçlanır.